

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Manna Animæ Sev Exercitium Facile Simul Et Fructuosum Illis, Qui Quoquo Modo Vacare Orationi Desiderant

Segneri, Paolo

Dilingæ, 1699

XXVII. Esto consentiens Adversario tuo citò, dum es in viâ cum eo: ne foriè tradat te Adversarius Judici, & Judex tradat te Ministro, & in carcerem mutaris. Amen dico tibi, non exies inde, donec ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-48281](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-48281)

Esse consentiens Adversario tuo cito, dum es in via cum eo: et tradat te Adversarius Iudici, & Index tradat te Ministri in carcerem mittaris. Amen dico tibi, non exies inde, donec reddas novissimum quadrantem. Mat. 5. v. 25.

1. **C**onsidera, quis meliore sensu mystico sit Adversarius ille, de quo juxta interpretationem sanctorum, hoc loco sermo est. Dictamen conscientiae est. & cum isto, ait Dominus, id agendum, quod agis cum Adversario potente, qui te eum jure disceptat. numquid sollicitus es, dum ille jam jam ad tribunal Judicis te trahit, ut quoad potes, debitam illi satisfactionem praestes, sive per compositionem, sive per compromissum, sive praesentis exhibitionem pecuniae? Idem cum dictamine conscientiae faciendum. & quare? ne deinde condemneris ad solvendum cum omni rigore debitum, à quo haud paulò minori incommodo poteras liberari. Si hanc veritatem probè intellexeris, non tam faciliè contemnes ejus justissima postulata.

2. Considera dictamen istud Adversarium appellari, non quòd malè tibi velit (sic enim potius diceretur inimicus) sed quia inordinatis tuis cupiditatibus repugnat, eo fungens officio erga te, quod Angelus inconsulto Baalamo praestitit, cum ei dixit: *Ego veni, ut adversarer tibi, quia perversa est via tua, mihiq; contraria.* Num.

22. v. 23. Hic adversarius vult te retrahere à malo. in quo precipitas, aliàs incitare ad quod refugis. Ideo in utroque semper adversatur tibi, atque semper est adversarius. Quid potest ideo malè illi vobis? imò potest magis amandus est. Melior est enim, qui adversatur, quam inimicus, qui adularur. *Melior sum diligentis, quam fraudulenta dipientis.* Prov. 27. v. 6. Inimicus te odit, fomes est Concupiscentiae, qui tibi adversatur, est dictamen Conscientiae; & huic oportet bene. quòd si tamen nolis tibi adversari; cura, ut satisfaciatur. *Adversarium, & afflige inimicum.* Prov. 26. v. 9. Tolle Adversarium tuum, faciendum conscientiae, & fugge inimicum reprimendo Concupiscentiae.

3. Considera, huic adversario sentiendum, ut ait Dominus, in verbis nunc memoratis, videlicet, retrahendo à malo, à quo retrahit, & quendo bonum, ad quod te facit. Ait autem id cito faciendum. *Esse consentiens Adversario tuo cito,*

no via cum eo. non dicit statim, quia subinde temporis aliquid sumendum est ad deliberandum: sed dicit Cito, ne tempus perdat, maxime cum accedere possit, ut homo consistat in via certino, cum in medio se versari existimat. Via ista vita mortalis est: *Dilige in conspectu tuo viam meam. Ps. 1. v. 9.* in qua Adversarius iste benevolus nunquam comitari nos desinat. Et quid erit, si in tempore non acceperit satisfactionem? tunc ex eo, qui est, Adversario benevolo convertatur in Adversarium nimis quantum nocuum, in Accusatorem, in Actorem, hoc enim nomen illi Græcus coëta attribuit. quid ergo tibi de te videatur? numquid habet justæ præsentis contra res tuas hic Adversarius modus dicitur? quid intus tibi dicat cor tuum? an est boni aliquid, ad quod frustra te stimulat? Eia cito illi consenti. *Esto consentiens adversario tuo cito, dum es in viâ cum eo,* quæ post viam nihil proderit, si non consentisse te doleas. Justissima, uti sicut, docet. *Omnia, quæ arguuntur, à latrone manifestantur.* Eph. 5. 7. 13.

4. Considera, quàm grave futurum sit damnum tuum, si non in tempore consentieris, uti debebas, huic Adversario, dum dicitur te traditurus in manus Judicis. Judex iste Christus est, quis nescit? atque in hujus manus te consignabit hic adversarius tanquam Accusator & Actor. quia Dictamen Conscientiæ toties à te sprellum ante Tribunal Christi quasi reum con-

stituet, nec constituet tantum, sed etiam convincet longè magis quam alij, ita, ut in te judicando non tam aliorum quam istius habenda sit ratio. unde dubium non est, quin in ejus favorem sit ferenda sententia. & ideo nota hic modum loquendi. Dicitur, *ne forte Adversarius tradat te Judici:* sed deinde non dicitur: *ne forte Judex tradat te Ministro.* Dicitur: *ne forte Adversarius tradat te Judici,* quasi dubitando, quia fieri potest, ut saltem sub viâ terminum ita satisfacias huic Adversario vi doloris intimi, summæque intensi de pugna, quæ toties illi restitisti, ut ideo non possit quidquam juris in te prætere. Dein verò absolute dicitur, *ne Judex tradat te Ministro,* quia, ut Adversarius iste versus est in Accusatorem, in Actorem, lucratus est causam. jam non est dubium, sed certum, quòd Judex te daturus sit Ministro, hoc est Angelo Justitiæ ministro, & rursus certum est, quòd iste te sit ducturus in carcerem tibi debitum. An non esset proinde error gravissimus non opportunè consentisse huic Adversario, cujus tanta habebitur ratio in illo summo tribunali, à quo ad aliud appellari non potest? *Esto consentiens igitur, esto consentiens Adversario tuo cito, dum es in viâ cum eo, ne forte Adversarius tradat te Judici, & Judex tradat te Ministro, & mittaris in carcerem.*

5. Considera, quis sit hic carcer, de quo sermo est. duplex est, Purgatorius, & Infernus. Alteruter istorum tibi

tibi continget pro ratione delicti à te commissi, quicumque sit, in eo integram præstare solutionem necesse erit. audi pirantem Dominum: *Amen dico tibi: non exies inde, donec reddas novissimum quadrantem.* Particula *donec* aliquando admittit terminum, & id significat, quod deinde futurum est, ut in illa Jobi sententiâ: *Expello, donec veniat immutatio mea,* Job. 14. v. 14. Aliàs non admittit terminum, & id significat, quod nunquam futurum est, ut in illa altera ejusdem Prophetæ. *Donec deficiam, non recedam ab innocentia meâ.* Job. 27. v. 4. Jam ergo si ad purgatorium iveris, equidem exibis inde, sed non exibis, donec satisfeceris ad omnem juris rigorem. Si iveris ad Infernum, totâ æternitate non exibis. atque hoc est, quod dicitur in utroque casu: *Non exies inde, donec reddas novissimum quadrantem.* Cogita duos debitores. te petente carcere teneri, unum opibus pollentem, alterum decoctorem. Si dicas diviti: *Non exies inde, donec reddas novissimum quadrantem,* tu dicis exiturum, at quando? cum summo rigore tibi satisfecerit. At si id ipsum decoctori dicas, dicis nunquam inde exiturum, quia ad satisfaciendum prorsus inhabilis est. Idem in casu nostro accidit. In Purgatorio Anima: sunt in statu, quo possunt satisfacere, quia habent sortem Gratiæ, at tales non sunt in Inferno, & ideo illæ dici possunt opibus pollere, istæ verò decoxisse substantiam. proinde si animæ in purgatorio dicatur: *non exies*

inde, donec reddas novissimum quadrantem, dicitur equidem exiturum, sed non nisi sumptu & xre suo ipsum Animæ dicatur in Infernum, cunctis seculis in eo cariturura. Itaque qualiscunque deus de qua hîc agitur, sive temporaria æterna, ô quantum major tempore, quam fuisset sustinenda, ut conversario tuo consentites in sapis, consenti, nec differ, quæpius præterit. *Eslo conversario tuo cõs, dum tu in via cum*

6. Considera quosdam elementent componere cum Adversariopotenti, at quo modo? etiamvota trahendo, quia expectetis rationibus sensim inducere, men Conscientiæ ad approbationem quod eorum cupiditatibus etiamtaneum. Sed hoc fieri nequaquam? quia tuum est esse cum, & non ipsius esse tecum. nammodo loquatur Dominus: *sentiens Adversario tuo cõs, via cum eo, pariter dicere, dum tecum ille est in via, quæmen-conscientiæ in penetratibdis tui est, sed ita dicere noluit, re maluit: dum es in via cum, intelligas muneris tui esse, ut quæquaris, & non ipsius, ut te beo. O quoties quasi volo obsequium illud divertere, aut saltem lectum clâner, & debiti te admonere, stultè agis, hoc modo: *Qui clâner aures suas, ne nudiat legem, erit execrabilis.* Prov. 28. v. 9. go nihil proderit eum se commo-*

DEO, qui studio aures suas declina-
vent, ne audiat dictamen conscientiae,
sed ejus oratio erit execrabilis; quid
faciet, qui etiam jussit obmutescere
et pravertendo? remorsus Con-
scientiae, qui propriè is est, qui clamar
dignato jam opere, facilius potest
augeri, ab ijs maximè, qui Conscien-

tia sunt timida, vel pusilla, ne scru-
pulis dent locum; at dictamen, quod
priùs clamar, semper audiendum est
saltem ad sumendum deliberandi spa-
tium. tantòque magis audiendum est,
quantò clamar fortiùs, quia clariùs:
tunc constat subesse
causam.

XXVIII.

*Diliges Dominum DEUM tuum ex toto corde tuo, & ex totà animà
tuà, & ex totà mente tuà, & ex totà virtute tuà. Hoc est pri-
mum mandatum. Secundum autem simile est illi. Diliges
proximum tuum, tanquam te ipsum. Mat. 12. v. 31.*

Considera, quid DEUS à te re-
quirat, cum dicit: *Diliges Do-
minum DEUM tuum &c.* Vult im-
primis te ipsi adhaerere *ex toto corde*
tuo, hoc est totà voluntate tuà. hæc
est enim inter partes hominis imperium
obediens; ideo herili nomine cordis ap-
pellatur. *Præbe sibi mi cor tuum mihi.*
Prov. 23. v. 26. Vult deinde, quò
spectatus id præstes, & actu tam in-
terno quam externo, vocari in auxi-
lium primò omnes appetitus inferiores,
qui tanquam rebelles videntur
potius inclinare ad amorem ejusmodi
mundandum: deinde omnia mem-
bra corporis linguam, oculos, aures,
manus &c. Appetitus hic compre-
henduntur univèrsim nomine animæ,
ex totà animà tuà. membra nomine
virtutum: *ex totà virtute tuà*, sed quia
non facile consequi non potes, nisi in-
tercedas, qui est pater ad eò principalis,
R. P. Pauli Segneri Manna Anima.

consentiat, juber in societatem voca-
re etià Intellectu cum omnibus facul-
tibus suis; atque hoc est, quod mentè
nominat, *ex totà mente tuà*, ut vox
ipsa omnes comprehendat. Jam ve-
rò si id Dominus tibi præcipit, macte
animi, quia hoc ipso actu se obligat ad
dandas tibi vires exequendi. atque i-
deo executioni moram nullam inter-
pone. Voluntas tua tota permittatur
DEO. Appetitus tui non accipiant legem
nisi à DEO: si desideres aliquid,
fac desideres uniri DEO: si gaudeas,
gaude de honore divino; si tristeris,
tristare de offensa Dei; si timeas, time
gratia jacturà, & sic de ceteris. Membra
tua, quotquot sunt, impendantur in
procurando majore obsequio Divino:
atque in DEO defixa sit tota mens tua,
ita ut, si studeas, si speculeris, omnia
tendant ad inveniendum modum, quo
magis placere DEO possis. Hoc est
T t t int.